

• **บทบรรณาธิการ**

บรรณาธิการประจำฉบับ

• **บทความวิจัย**

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองขององค์กร **SUARAM** ในการต่อต้านกฎหมายความมั่นคงภายในของมาเลเซีย (ค.ศ. 1989 – 2009)

อภิเชษฐ กาญจนดิฐ

ความเชื่อเรื่อง “เนียะตา” ในสังคมเขมร **Belief in Neak ta in Khmer Society**
ดร.ชาอุชัย คงเพียรธรรม **Chanchai Khongphianthum**

ขบวนการทหารพม่าอิสระในจังหวัดลำปาง สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง
ผศ.ดร. กนกวรรณ อุ่ทองทรัพย์

ผลกระทบจากการดำเนินยุทธศาสตร์การช่วยเหลือเยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานีระหว่างปี พ.ศ. 2547-2553
บงการ บุญสนธิ , ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ , ยุทธพร อิศรชัย

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของเทศบาลตำบลที่ได้รับยกย่อง
จากองค์การบริหารส่วนตำบล ช่วงปี พ.ศ. 2550-2551 : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา
สุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์ , อาคม ใจแก้ว

การใช้สื่อโซเชียลเพื่อจูงใจในการเรียนการออกเสียงภาษาอังกฤษของนิสิต
วิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยทักษิณ
Walaiporn Sasanapradit

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุน
ในมหาวิทยาลัยทักษิณ
เจนจิรา วิศพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และทีม

**Stakeholder Engagement and Corporate Social Responsibility :
A Review and an Integrated Conceptual Framework**
Teeraporn Tongkachok

การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูล
กรณีชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ชนธิญ์ แสงพุ่ม

• **เจ้าของและสำนักงาน**

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา 90000 โทรศัพท์ 0-7431-1885-7 ต่อ 1003
โทรสาร 0-7444-3972 E-mail : huso@tsu.ac.th

วารสาร
มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (เดือนตุลาคม 2555 - มีนาคม 2556)

ISSN 1905-3959

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (เดือนตุลาคม 2555 - มีนาคม 2556)

**การเมือง วัฒนธรรม
การศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
และการท่องเที่ยว**

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

วารสาร
มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (เดือนตุลาคม 2555 - มีนาคม 2556)

ISSN 1905-3959

บทบรรณาธิการ

วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นวารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพจาก TCI (กลุ่มที่ 2) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งกองบรรณาธิการได้มีการปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย เพื่อก้าวสู่วารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพจาก TCI (กลุ่มที่ 1) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสู่มาตรฐานสากลในโอกาสที่เหมาะสม ผู้สนใจสามารถศึกษาลักษณะและเงื่อนไขของวารสารวิชาการนี้ได้จากตัวเล่มวารสารและจากเว็บไซต์วารสารคณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

บทความวิชาการในวารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ฉบับนี้มีทั้งหมด 9 บทความ จำแนกในเชิงพื้นที่ได้ 3 ลักษณะคือ 1) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านจำนวน 3 บทความ คือ "ความเคลื่อนไหวทางการเมืองขององค์กร SUARAM ในการต่อต้านกฎหมายความมั่นคงภายในของมาเลเซีย (ค.ศ. 989-2009)" ของอภิเชษฐ กาญจนดิฐ "ความเชื่อเรื่อง "เนี่ยะตา"ในสังคมเขมร" ของชาญชัย คงเพ็ชรธรรม และ "ขบวนการทหารพม่าอิสระในจังหวัดลำปางสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง" ของ กนกวรรณ อุ่ทองทรัพย์ 2) เป็นบทความที่ศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 บทความ คือ ผลกระทบจากการดำเนินยุทธศาสตร์การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2553" ของ บงการ บุญสนธิ "การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของเทศบาลตำบลที่ได้รับการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงปี พ.ศ. 2550-2551 : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา" ของ สุดเฉลิม ศัสตราพุกษ์ "การใช้สื่อโซเชียลเพื่อจูงใจในการเรียนการออกเสียงภาษาอังกฤษของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยทักษิณ" ของ วไลพร ศาสนประดิษฐ์

"การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยทักษิณ" ของ เจนจิรา วิกพันธ์ และ "Stakeholder Engagement and Corporate Social Responsibility : A Review and an Integrated Conceptual Framework" ของ ชีรพร ทองชะไชด์ และ 3) เป็นบทความด้านการท่องเที่ยวซึ่งเลือกกรณีศึกษาจากภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ของประเทศไทย คือ เรื่อง "การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูลกรณีชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ของ ชนัญญ์ แสงฟุ้ง

บทความดังกล่าวสะท้อนความสนใจของนักวิชาการในประเด็นการเมือง วัฒนธรรม การศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการท่องเที่ยว ผลการศึกษานอกจากเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านและสังคมแล้ว มุมมองจากบทความอาจเป็นแรงขับให้เกิดการศึกษาต่อยอดหรือแตกแขนงเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการต่อไป

บรรณาธิการประจำฉบับ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ISSN 1905-3959

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (ตุลาคม 2555 - มีนาคม 2556)

เจ้าของ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา 90000 โทรศัพท์ 0-7431-1885-7 ต่อ 1003

โทรสาร 0-7444-3972 E-mail : huso@tsu.ac.th

ที่ปรึกษา

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ยุรฉัตร บุญสินหา

บรรณาธิการประจำฉบับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

pkhemakhunasai@hotmail.com

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศาสตราจารย์ ดร.รัตติยา สาและ	มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. ศาสตราจารย์อำนวยการ ยัสโยธา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. รองศาสตราจารย์สีปพงศ์ ธรรมชาติ	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็ตถวา บุญปราการ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. อาจารย์ ดร.จริญญา ธรรมโชโต	มหาวิทยาลัยทักษิณ
6. อาจารย์รัชนี ศรีศักดิ์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
7. อาจารย์อัฉริยา คงสม	มหาวิทยาลัยทักษิณ

กองจัดการ

นางสาวสุมาลี ทองดี

นางสาวภาวิณี ตันรังสรรค์

นางสาวเสาวลักษณ์ จันทร์แจ่ม

กำหนดการออกและสมัครสมาชิก

ปีละ 2 ฉบับ (เมษายน - กันยายน) (ตุลาคม - มีนาคม)
ค่าสมัครสมาชิกปีละ 200 บาท ขายปลีกฉบับละ 120 บาท
สนใจสมัครเป็นสมาชิกและสอบถามได้ที่ นางสาวสุมาลี ทองดี
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90000 โทรศัพท์ 0-7431-1885-7 ต่อ 1003

การเผยแพร่

มอบให้ห้องสมุดสถาบันการศึกษา หน่วยงานรัฐบาล และจำหน่ายทั่วไป

พิมพ์ที่

บริษัท นำศิลป์โฆษณา จำกัด
32 ซ. 10 ถ.นิพัทธ์สงเคราะห์ 1
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
โทรศัพท์ 0-7423-6637 โทรสาร 0-7423-6638

ภาพปก

บริษัท นำศิลป์โฆษณา จำกัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์และบุคลากรในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
3. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การส่งบทความ

ต้นฉบับที่รับพิจารณาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น ส่งต้นฉบับ 2 ชุด พร้อมแผ่นดิสเก็ต หรือแผ่น CD ความยาวประมาณ 10-25 หน้า ถ้ามีภาพ หรือตารางประกอบ โปรดแยกภาพและตารางออกจากเนื้อหาโดยใส่หมายเลขกำกับภาพหรือตารางไว้

การตอบแทนผู้เขียน

กองบรรณาธิการจะมอบเงินตอบแทนการวารสารฉบับที่มีผลงานของผู้เขียนคนละ 3 ฉบับ ในฉบับที่มีผู้เขียนร่วมจะมอบให้ผู้เขียนชื่อแรก

.....

- บทความที่ตีพิมพ์ได้รับการตรวจสอบถูกต้องทางวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- ข้อความในวารสารนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ไม่ใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ และไม่ใช้ความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

สารบัญ

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองขององค์กร SUARAM ในการต่อต้านกฎหมายความมั่นคง ภายในของมาเลเซีย (ค.ศ. 1989 – 2009) อภิเชษฐ กาญจนดิฐ.....	1
ความเชื่อเรื่อง “เนี่ยะตา” ในสังคมเขมร Belief in Neak ta in Khmer Society ดร.ชาญชัย คงเพ็ชรธรรม Chanchai Khongphianthum.....	48
ขบวนการทหารพม่าอิสระในจังหวัดลำปาง สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ผศ.ดร. กนกวรรณ อุ่ทองทรัพย์.....	64
ผลกระทบจากการดำเนินยุทธศาสตร์การช่วยเหลือเหยียวยยา ผู้ได้รับผลกระทบ จากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานีระหว่างปี พ.ศ. 2547-2553 บงการ บุญสนธิ์ , ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ , ยุทธพร อิศรชัย.....	79
การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของเทศบาลตำบลที่ได้รับการยกฐานะ จากองค์การบริหารส่วนตำบล ช่วงปี พ.ศ. 2550-2551 : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา สุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์ , อาคม ใจแก้ว.....	99
การใช้สื่อโซเชียลค์นเพื่อจูงใจในการเรียนการออกเสียงภาษาอังกฤษของนิสิต วิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยทักษิณ Walaiporn Sasanapradit.....	113
การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานสายสนับสนุน ในมหาวิทยาลัยทักษิณ เจนจิรา วิศพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และทีม.....	137

Stakeholder Engagement and Corporate Social Responsibility :
A Review and an Integrated Conceptual Framework
Teeraporn Tongkachok.....155

การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูล
กรณีชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ชนัญญ์ แสงฟูม..... 175

การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎี
จากข้อมูลกรณีชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
Development of Sustainable Tourism Community : A Grounded
Theory Study of Tourism Community Base on the Philosophy
of Sufficiency Economy

ชนธัญ แสงพุ่ม¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์ของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการรับรู้ การให้ความหมาย มุมมอง วิธีคิดและวิถีปฏิบัติของของคนในชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และในแง่ของการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนที่เป็นไปตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับชุมชน ผลการวิจัยมีสาระสำคัญดังนี้ กระบวนการและปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์จากหมวดของข้อมูลหลัก (Core Category) 'มัตถุธรรม์ท่องเที่ยวไทย สุขใจ วิถีความพอเพียง' พบชุดข้อมูลสำคัญผ่านปรากฏการณ์ 3 ระยะ คือ ปฐมบทการพัฒนา เป็นชุดข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขหรือสภาวะแวดล้อม (Causal conditions) ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ซึ่งเป็นเหตุเริ่มต้นของเรื่องทั้งที่เป็นปัญหาและวิกฤติภายในชุมชน อันเป็นบทเรียนและประสบการณ์ชีวิตช่วงหนึ่งที่ผ่านมา และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนเป็นชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้หมวดข้อมูลรอง (Subcategory) ว่า "รู้จักเรา รู้จักชุมชนของเรา เข้าใจอัตลักษณ์และวิถีความเป็นอยู่ของชุมชน"

มัตถิมบทการพัฒนา เป็นชุดข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การทำงานที่สำคัญ (Action/Interaction Strategies) ภายใต้หมวดของข้อมูลรองว่า "พอใจสิ่งที่มี รักในสิ่งที่ทำ เรียนรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้น" เป็นการรวบรวมแนวทางการปฏิบัติหรือกลยุทธ์ต่างๆ ที่ทำให้ชุมชน

¹ ปริญญาคุณวุฒิปันติต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ปรึกษาวิจัย ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี มีตรสมหวัง และ อาจารย์ ดร.วรรณวดี เนียมสกุล.

สามารถสร้างปฏิบัติการเรียกความสุขกลับคืนสู่ชุมชนในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป และรู้จักเรียนรู้ทุกกระบวนการทำงาน ทั้งที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย (1) เนรมิตชีวิตให้กลุ่ม เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน (2) บอกเก้าเล่าสิบ ของดีที่ช่วยกันบอกต่อ (3) บริการด้วยใจ ห่วงใยคุณงามความดี (4) "พัฒนา" ควบคู่ "อนุรักษ์" บทพิสูจน์การทำงานคู่ขนาน (5) ศักดิ์และสิทธิแห่งกฎ ระเบียบชุมชน (6) กลืนเข้าสู่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน (7) เป็นมิตรกับทุกภาคส่วน (8) ประยุกต์เครื่องมือ ความพอเพียงสู่การปฏิบัติและ (9) การบริหารจัดการสู่ความยั่งยืน

ปัจจัยมบการพัฒนาฯ เป็นชุดข้อมูลเกี่ยวกับระยะปลายทางสรรค์สร้างความสุขของชุมชน (Consequence) อันนำไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนของชุมชน ภายใต้หมวดของข้อมูลรองว่า "ประโยชน์สู่สู่ประชาชน" เป็นข้อค้นพบที่บ่งบอกถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้น 5 เรื่อง ดังนี้ (1) ทดแทนคุณพ่อหลวงของแผ่นดิน (2) เข้าถึง เข้าใจ พัฒนา บนวิถีความพอเพียง (3) ความสุขเล็กๆ ที่ยิ่งใหญ่ (4) ศูนย์รวมการศึกษาดูงานและ (5) ชุมชนเข้มแข็ง ยั่งยืนบนพื้นฐานความพอเพียง ความสำเร็จดังกล่าวเกิดขึ้นจากปัจจัยทางสังคมจิตวิทยาที่เป็นบริบทแวดล้อมพื้นที่ที่ศึกษา 8 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านปัจเจกบุคคล (2) ปัจจัยตัวของชุมชน (3) ปัจจัยพ่อหลวงของแผ่นดิน (4) ปัจจัยศาสนา (5) ปัจจัยค่านิยมและวัฒนธรรม (6) ปัจจัยกฎระเบียบ (7) ปัจจัยกระบวนการสื่อสาร และ (8) ปัจจัยเครือข่ายการทำงาน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวชุมชน, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การพัฒนาอย่างยั่งยืน

Abstract

The purpose of this qualitative research study was to understand the communities' experiences of how to manage tourism community following the sufficiency economy philosophy through the people in the community's perceptions, understandings of the sufficiency economy definition, viewpoints, and practices. The Grounded theory was employed as theoretical framework for this study. Moreover, the ethnography technique was utilized for data collection. Three different eographic and cultural research sites for this study included the Northern, Central, and Southern of Thailand where applied the sufficiency economy philosophy to orient the tourism in the community. The first site was

Baan Makampong, Tumbon Huey-kaew, King Amphoe Mae On in Chiangmai province. The second site was Baan Jumroung, Tumbon Nunkor, Amphoe Klaeng in Rayong province. The third site was Baan Kao-Pitak, Tumbon Bang Nam-Jead, Amphoe Lang Suan in Chumphon province. Twenty four participants were purposively selected. By the analyzing the procedures and the actions from the sufficiency economy philosophy based communities in the core category "Amazing Thai Tourism, Happy for Sufficiency Way of life". According to the grounded theory, the findings of this research divided into three themes or three stages of the developments which are the primary development stage, the secondary development stage, and the consequential development stage. In the primary stage of the development which is relevant to the information of causal conditions or surrounding aspects. The causal conditions or surrounding aspects are the origin of the problems, crises, lessons, and experiences of the community which led to the new paradigm of the tourism community by adapting the sufficiency economy philosophy. This change is a subcategory "Know Yourself, Know your Community, and Community Norm". In the secondary stage of development focuses on actions and interaction strategies. This stage is a subcategory with a slogan "Enjoy What You Have, Enjoy Your Lives, Love What You Do and Learning from It". Within this category, people in the community learned from both the best and the worst practices and/or tactics. As a result of the study, nine useful strategies for creating gradual happiness in the communities were highlighted :

- 1) create an active teamwork in order to put a community forward :
- 2) the power of word of mouth and an effective communication;
- 3) service minded and treat individual as your own family members;
- 4) a parallel development and conservation;
- 5) the strength of community law and regulations;
- 6) the combination of individual lifestyle and community culture;
- 7) building and maintaining networking;
- 8) turning sufficiency economy theory to practices and;
- 9) manage the sustainable development.

Lastly, the consequential development stage which could bring the happiness for everyone in the community. Five indicators of success and happiness have been found within the subcategory "Righteousness for Citizen's Well Being" as follow: 1) doing good deeds for returning for the Beloved King of Thailand; 2) having a deep understanding what is the sufficiency economy philosophy; 3) simplicity becomes the greatest happiness; 4) Educational Center and Training Center; 5) strong community based on sufficiency economy theory. There are eight factors that will relate to those successes including: 1) individual ; 2) community; 3) the King of Thailand; 4) religions; 5) value and culture; 6) law and regulations; 7) communication; and 8) networking. The findings of this study will potentially be guidelines for creating the better understanding and the value awareness of the sufficiency economy philosophy as well as turning it to practices in both individual level and community level.

Keyword: *Tourism Community, Philosophy of Sufficiency Economy, Sustainable Development*

บทนำ

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญอย่างสูงต่อการสร้างความเจริญก้าวหน้า เสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ซึ่งเชื่อกันว่าความสำคัญของการท่องเที่ยวจะมีเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องจริงจัง และการท่องเที่ยวกลายเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญที่สุด

การดำเนินนโยบายด้านการท่องเที่ยวที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบทางบวกและเป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของนาชาติที่มีต่อประเทศไทย ดังจะเห็นได้จากรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยวตามรายงานประจำปีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ดี ในแง่ผลกระทบทางลบของการท่องเที่ยว ยังไม่มีการเปิดเผย หรือ กล่าวถึงกันในวงกว้าง เช่น การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวที่ผ่านมา กลับทำให้ เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ การลดคุณค่า ความสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณี โดยเน้นกำไรจากการท่องเที่ยวมากกว่า เกิดปัญหาทางสังคม และเศรษฐกิจที่การท่องเที่ยวสัมพันธ์อยู่

การท่องเที่ยว จึงเป็นอุตสาหกรรมที่มีทั้งคุณประโยชน์และโทษมหันต์ที่เกิดขึ้นกับประเทศไทย หากไม่มีการบริหารจัดการที่ดีเพียงพอ หรือขาดจิตสำนึกและคุณธรรมในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึง ขาดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการเชื่อมโยงเรื่องการท่องเที่ยวเข้ากับการหลักการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อให้เกิดการพัฒนาควบคู่กับงานคุณภาพ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาตามหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงพระราชทานให้แก่ประชาชนชาวไทย ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้คนไทยทุกหมู่เหล่าได้น้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ ความสุข และนำประเทศไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป ดังพระราชดำริความตอนหนึ่งที่พระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2541 ความว่า... "...การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจพอมีพอกินแบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง..."

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการรับรู้ และให้ความหมายจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวไทยที่มีแนวปฏิบัติบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อทำความเข้าใจแง่มุม วิธีคิดและวิธีปฏิบัติของคนในชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแง่แต่ละบุคคล และในแง่ของการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนที่เป็นไปตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับชุมชน อนึ่ง คำตอบที่ได้จากการวิจัยมีคุณค่าและความสำคัญอย่างมากที่จะนำไปสู่การต่อยอดองค์ความรู้ การสร้างทฤษฎีต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูล ร่วมกับการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnography Research) มาเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้และความจริงของปรากฏการณ์ของชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อจะได้อธิบายความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติการที่เกิดขึ้นของปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตลอดจนรูปแบบพฤติกรรม หรือ

ระบบปัญหาที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความรู้ในทางทฤษฎีและความรู้ที่เกิดขึ้นจริงจากข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษานั้นเอง ตลอดจน เพื่อเข้าถึงปรากฏการณ์เฉพาะของเรื่อง ในมิติของความหลากหลายทางมุมมองการศึกษา รวมถึง กลุ่มผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และความจริงจากสิ่งที่ศึกษา ทั้งในด้านความคิด ความรู้สึกและการปฏิสัมพันธ์ตามการรับรู้ของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาเรื่องนั้นๆ

การเลือกพื้นที่ศึกษาอาศัยการเลือกเชิงทฤษฎี (Theoretical sampling) ซึ่งมีหลักการสำคัญคือเป็นพื้นที่ที่สอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ปัญหาวิจัย และกรอบแนวคิดในการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการคัดเลือกพื้นที่เป็นไปตามที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการคัดเลือกพื้นที่เข้าสู่กระบวนการศึกษา (Inclusion Criteria) และหลักเกณฑ์สำหรับคัดพื้นที่ออกจากกระบวนการศึกษา (Exclusion Criteria) อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีฐานข้อมูล 2 แหล่ง คือ การประกวดรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards) ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการจัดการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงาน กปร. จากนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของทั้ง 2 หน่วยงาน มาทำการวิเคราะห์ และเปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าวร่วมกับฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการจัดการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อหาความเหมือนของชุมชนที่มีคุณลักษณะโดดเด่น ชัดเจนในทั้ง 2 ด้าน (การท่องเที่ยว และการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้) และทำการคัดเลือกให้เหลือ 3 ชุมชน ใน 3 ภูมิภาคของประเทศไทย และมีผลการคัดเลือกชุมชนที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การศึกษาในเรื่องนี้ จำนวน 3 พื้นที่ที่กำหนด คือ ภาคเหนือ คัดเลือก บ้านแม่กำปอง ตำบลห้วยแก้ว อำเภอ แม่อน จังหวัดเชียงใหม่ ภาคกลาง คัดเลือก บ้านจ่ารุง ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง และ ภาคใต้ คัดเลือก บ้านเกาะพิทักษ์ ตำบลบางน้ำจืด อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

สำหรับการเข้าสู่พื้นที่ศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแผนที่กำหนด โดยเข้าพื้นที่ใน 3 สถานะ คือ (1) เข้าพื้นที่ในฐานะที่เป็นนักท่องเที่ยว ที่สนใจเข้าเรียนรู้กระบวนการทำงานของชุมชนในด้านต่าง ๆ และเป็นผู้พักอาศัยในฐานะนักท่องเที่ยวคนหนึ่ง (2) ในฐานะของผู้สนใจฝึกประสบการณ์การทำงานของชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) ในฐานะของผู้วิจัยโดยตรง โดยใช้ระยะเวลาในการเข้าพื้นที่ศึกษาในแต่ละครั้ง ตั้งแต่ 2-4 วัน เริ่มต้นจากเดือนกรกฎาคม 2554 ถึง สิงหาคม 2555

การเข้าพื้นที่ในฐานะผู้วิจัยนั้น ผู้วิจัยและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะมีการร่วมวางแผนการดำเนินการศึกษาวิจัยร่วมกันทั้งในด้านพื้นที่การศึกษาและระยะเวลาที่เหมาะสม

ในการให้ข้อมูล ซึ่งการพบปะกันของทั้งสองฝ่ายในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ และกระบวนการศึกษาอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง รวมถึง ประโยชน์ที่จะได้รับทั้งต่อตัว ผู้วิจัย ประโยชน์ต่อชุมชน และประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วม ในการวิจัยได้เกิดความมั่นใจ เกิดความภาคภูมิใจ และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้ มากที่สุดและตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วม ในการศึกษาได้ซักถามทุกประเด็นที่เกิดความสงสัย หรือ ไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ และผู้วิจัย จะตอบทุกประเด็นข้อสงสัย หรือ ความไม่เข้าใจที่เกิดขึ้นในทันที

การได้ข้อมูลอย่างละเอียด รอบด้าน และครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นอกจากตัวนักวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องมีความไวทางทฤษฎี (Theoretical sensitivity) แล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการและเครื่องมือในการศึกษาและเก็บข้อมูล 6 วิธีการหลัก คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การจดบันทึก (Field note) การสังเกต (Observation) แบบสอบถามการวิจัย (Survey) การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และการสืบค้นข้อมูลวิดิทัศน์ที่เป็นการถ่ายทำในพื้นที่การศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีแปลความและตีความหมายของข้อมูล แล้วสร้างมโนทัศน์ ขึ้นโดยอาศัยความไวทางทฤษฎี การให้รหัสข้อมูลผู้วิจัยจะดำเนินการด้วยตนเอง โดยดำเนินการจัดระบบข้อมูลตามแนวทางที่กำหนดตามการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded theory method) โดยมีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่

ขั้นตอนที่หนึ่ง การเปิดรหัส (Open coding) ผู้วิจัยจะทำการเปิดรหัสให้ได้มากที่สุด จากบทสัมภาษณ์ (Substantive code) เป็นการเปิดรหัสโดยผู้วิจัยพยายามใช้ภาษาของ ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยให้มากที่สุด เป็นการหาสาระของบทสัมภาษณ์ว่าเป็นอย่างไรในแต่ละ บรรทัดหรือแต่ละย่อหน้า จากนั้น ดำเนินการการเปิดรหัสตามข้อบ่งชี้ทางทฤษฎี (Theoretical code) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความไวต่อมโนทัศน์ (Concept) จากข้อมูล นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความคงที่ในการเปิดรหัส (Constant comparative method) ในแต่ละหน่วยข้อมูลไม่ว่าจะเป็นภายในบทสัมภาษณ์ เดียวกัน และระหว่างบทสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่สอง การสร้างหัวข้อ (Category) โดยผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ของรหัสที่มีความ คล้ายกัน หรือมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทางใดทางหนึ่ง (Shared attribute) ไม่ว่าจะเป็น บริบท (Context) เงื่อนไข (Condition) หรือผลลัพธ์ (Consequences) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นกระบวนการ (Process) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิต

ตั้งแต่เริ่มแรกที่เป็นจนถึงปัจจุบัน และหาความสัมพันธ์ของแต่ละหมวดหมู่ที่สร้างขึ้น เพื่อให้
เกิดมิติ (Dimension) ระหว่างหัวข้อ และทำให้เกิดหัวข้อใหญ่ (Category) และหัวข้อย่อย
(Subcategory) ตลอดจน หัวใจของสาระของปรากฏการณ์นั้นๆ (Central concept)

ขั้นตอนที่สาม บุคลากรข้อมูลที่จัดกลุ่มแล้วให้เป็นเรื่องราวที่มีความหมาย โดยอาศัย
ความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ หรือหัวข้อย่อยที่ได้ผู้วิจัยได้สร้างข้อเสนอ (Proposition)
สำหรับอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยมีการตรวจสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การปรับปรุง
และการตรวจสอบสมมติฐาน/ทฤษฎีทำสลับกันไปเรื่อยๆ จนกว่าสมมติฐาน/ทฤษฎีที่สร้างขึ้น
นั้นจะถึงจุดอิ่มตัว (Theoretical saturation)

ขั้นตอนที่สี่ นำหัวข้อและหัวข้อย่อย ไปตรวจเช็คกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยอีกครั้ง
และนำข้อมูลทั้งหมดที่จัดหมวดหมู่แล้วมาแปลความหมายข้อมูล แล้วเขียนคำอธิบายเกี่ยวกับ
เงื่อนไข บริบท ความสัมพันธ์และกระบวนการของ จากนั้น จึงสร้างมโนทัศน์เชิงทฤษฎี
(Theoretical coding) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับแนวคิด ทฤษฎีโดยอาศัยการตีความ
(Interpretation) แล้วกำหนด (Construct) ข้อเสนอ (Proposition) และสร้างทฤษฎี
จากข้อมูลจากปรากฏการณ์จริงในขั้นสุดท้าย

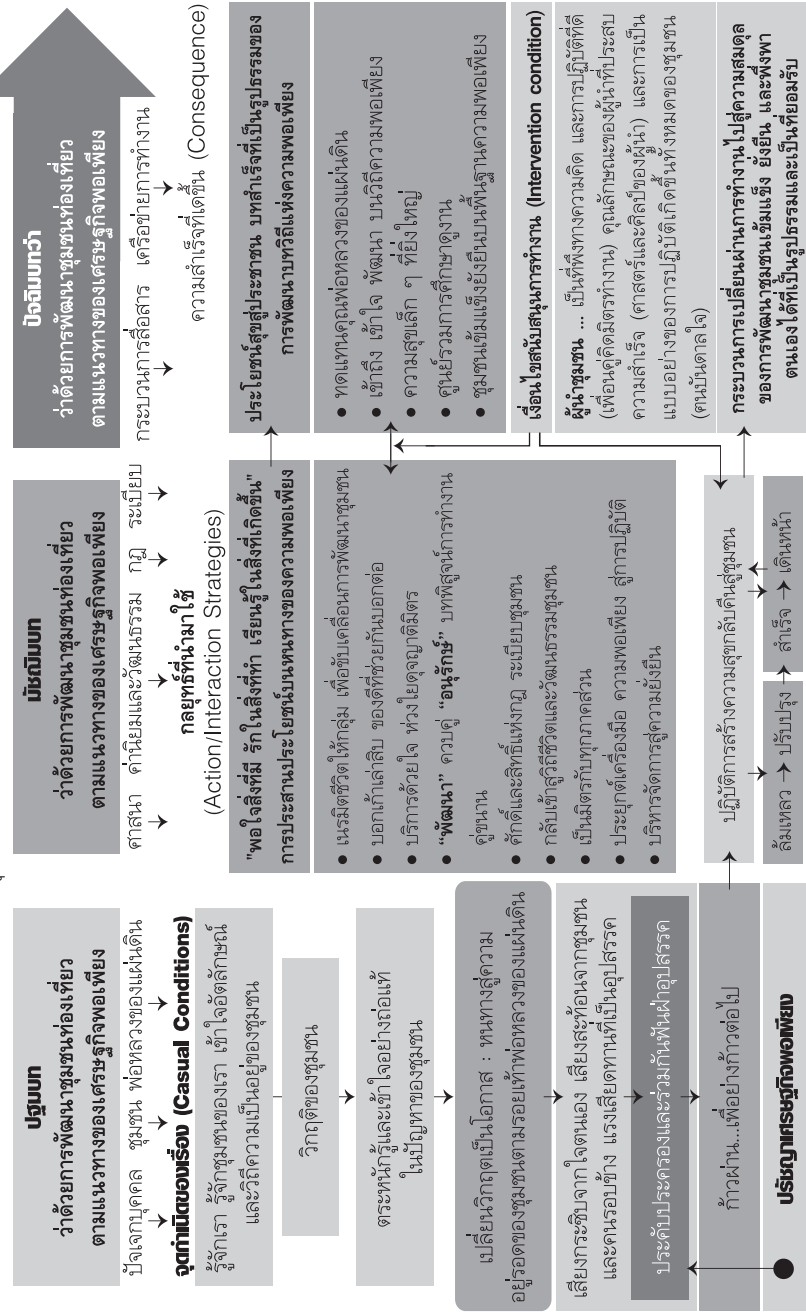
ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยมี 2 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นที่หนึ่งนำเสนอในรูปแบบของ
แผนผัง "มหัตถจริยท่งเที่ยวไทย สุขใจวิถีความพอเพียง" และประเด็นที่สองนำเสนอเป็น
ข้อสรุปเชิงทฤษฎี

แผนผัง "มหัตถจริยท่งเที่ยวไทย สุขใจวิถีความพอเพียง"

แผนผัง "มหัตถจริยท่งเที่ยวไทย สุขใจวิถีความพอเพียง" ผู้วิจัยได้นำแนวคิด
การวิเคราะห์ ของ Strauss และ Corbin (1990) มาประยุกต์ใช้ประกอบด้วย กรอบ
ข้อมูลหมวดหลัก (Core Category) ข้อมูลย่อย (Subcategory) เงื่อนไข (Condition)
กลยุทธ์และการปฏิสัมพันธ์ต่างๆ (Action/Interaction Strategies) เงื่อนไขของ
ความสำเร็จ (Intervention Condition) ผลที่เกิดขึ้น (Consequence) และบริบททาง
สังคมและวัฒนธรรม Casual Condition) ดังแผนผังที่ 1

แผนผังที่ 1 : "สิ่งที่จรรยาไทยไทย ลุขใจวิถีความพอเพียง"

ข้อสรุปเชิงทฤษฎี

ข้อสรุปเชิงทฤษฎี พบว่า เป้าหมายของการวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded Theory) เรื่องนี้ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการรับรู้และให้ความหมายจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวไทยที่มี แนวปฏิบัติบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนทำความเข้าใจแง่มุม วิธีคิดและวิถีปฏิบัติของคนในชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในแง่แต่ละบุคคล และในแง่ของการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนที่เป็นไปตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับชุมชน ดังนั้น ในส่วนที่ 2 นี้ จึงเป็นการแสดงข้อค้นพบโดยสรุปภาพรวมทั้งหมด (Core Category) ของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในพื้นที่ที่มีประสบการณ์การจัดการชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านตัวบุคคลที่มีส่วนร่วมและมีประสบการณ์โดยตรงต่อการจัดการท่องเที่ยวภายในแต่ละชุมชนนั้นๆ โดยภาพรวมของข้อมูลหมวดหลักที่ค้นพบในครั้งนี้ คือ "มหัศจรรย์ท่องเที่ยวไทย สุขใจ วิถีความพอเพียง" เป็นบทสรุปของการศึกษาเรื่องการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีจากข้อมูลกรณีชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในครั้งนี้ อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นข้อค้นพบข้อมูลหมวดหลักที่อธิบายกระบวนการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างรัดกุม และสามารถเข้าใจกันได้โดยง่ายว่า "มหัศจรรย์ท่องเที่ยวไทย สุขใจวิถีความพอเพียง" อันเป็นบทสะท้อนเชิงกระบวนการที่ช่วยตีแผ่ในแง่ของความรู้สึกที่เกิดขึ้นทั้งในแง่ของผู้กระทำ และผู้รับประโยชน์ผ่านกระบวนการทำงานที่มีรายละเอียด มีความประณีตน่าวิจิตรในหลายๆ มิติ โดยเฉพาะการทำงานบนพื้นฐานของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอันนำไปสู่ผลสำเร็จของการพัฒนาที่มีค่ามากกว่าผลผลิตหรือผลลัพธ์ในเชิงรูปธรรม หากแต่ในทางนามธรรมที่มีคุณค่าและประโยชน์ทางด้านจิตใจย่อมมีค่ามากกว่าสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น

"มหัศจรรย์ท่องเที่ยวไทย สุขใจ วิถีความพอเพียง" เป็นมโนทัศน์สำคัญที่สะท้อนความหมายและคุณค่าของการท่องเที่ยวในประเทศไทยในแง่มุมอื่นๆ ที่มีใช้เป็นเพียงแค่แง่มุมของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เท่านั้น นัยของ "ความมหัศจรรย์ท่องเที่ยวไทย" ได้แสดงถึงแนวคิดสำคัญของมิติการท่องเที่ยวอีกหนึ่งรูปแบบหนึ่ง ที่ดำเนินการท่องเที่ยวไปตามเป้าหมายที่ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การแสวงหากำไรจากการท่องเที่ยว และนำไปสู่การใช้ทรัพยากร ทั้งคน น้ำ ป่า ฯลฯ อย่างบ้ำคั่ง เพื่อปนเปร้อ และดึงดูดความสนใจ

ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม ย่านเก่าแก่ และตักตวงผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเช่นอดีตที่ผ่านมา ตั้งสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในเชิงนิเวศวิทยาที่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายลงไปมาก รวมถึง นิเวศวัฒนธรรมที่แสดงออกมาในรูปของประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งมกลับสูญสิ้นคุณค่า ความหมายต่อชุมชน และส่วนมากจะถูกทำลายไปโดยปราศจากการเหลียวแลจากคนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะจากคนในชุมชนที่เป็นผู้สืบทอดทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษในทุกช่วงวัย โดยหลักของหน้าที่นั้น จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับการธำรงรักษาไว้ซึ่งสิ่งที่ดั่งมเหล่านี้ให้อยู่คู่สังคม ชุมชน ทรานานเท่านาน ทั้งนี้ มีแผนผังความเชื่อมโยงประกอบข้อมูลหลักของ "มหัศจรรย์ท่องเที่ยวไทย สุขใจวิถีความพอเพียง" ดังนี้

ประการแรก **ภาพรวมข้อมูลเริ่มต้นข้อค้นพบภายใต้เงื่อนไขหรือสภาวะแวดล้อม (contexts)** ที่ทำให้เกิด เหตุการณ์ที่เป็นเหตุเริ่มต้นและนำไปสู่การพัฒนาชุมชนเป็นชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้บริบททางวัฒนธรรม และสังคมที่เกี่ยวข้อง 8 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจเจกบุคคล (2) ชุมชน (3) พ่อหลวงของแผ่นดิน (4) ศาสนา (5) ค่านิยมและวัฒนธรรม (6) กฎ ระเบียบ (7) กระบวนการสื่อสาร และ (8) เครือข่ายการทำงาน

ประการที่สอง **ข้อค้นพบภายใต้เงื่อนไขหรือสภาวะแวดล้อม (causal conditions)** ที่นำไปสู่ประสบการณ์การทำงานถูกบรรยายผ่านเส้นทางการประสบการณ์ร่วมของชุมชน (Story Line) ด้วยความหมายจากคำว่า "ปฐมบทว่าด้วยการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า **"รู้จักเรา รู้จักชุมชนของเรา" เข้าใจอัตลักษณ์และวิถีความเป็นอยู่ของชุมชน**

ชุมชนที่เริ่มต้นด้วยการประสบปัญหาและความยุ่งยากในการบริหารจัดการ เพื่อจะเรียกคืนความสุข ความสงบให้เกิดขึ้นในชุมชนอีกครั้ง จำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงกรอบคิด วิธีการ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาใหม่ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่หลักของการพึ่งพาตนเองได้ของชุมชนได้เป็นลำดับแรกซึ่งสวนทางกลับกระแสสังคมในขณะนั้นที่มีความเจริญทางวัตถุอย่างเข้มข้น และขยายผลอย่างรวดเร็วจนยากต่อการควบคุม ทั้งในชุมชนวิถีเมือง ชุมชนวิถีกึ่งเมือง กึ่งชนบท และชุมชนวิถีชนบท เป็นเป้าหมายที่แนวคิดการพัฒนาทางวัฒนธรรมได้ซึมแทรกเข้าไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงจิตสังคมของบุคคล ชุมชนที่มีผู้นำที่กล้าหาญพอที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงและผดุงความสงบสุขในชุมชน จึงจะมีการเปลี่ยนไปได้ตามเป้าหมายที่ต้องการได้

อย่างไรก็ดี พบว่ากระบวนการเปลี่ยนแปลงนั้น เกิดขึ้นภายใต้การนำเรื่องของการท่องเที่ยวโดยชุมชนเข้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผสมผสานกับหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหนทางสู่ความอยู่รอด และการพัฒนาชุมชนไปสู่ความสมดุลของการพัฒนา และเป็นไปตามหลักการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงพระราชทานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นหลักคิดและแนวทางปฏิบัติแก่ปวงชนชาวไทยทุกฝ่ายให้ยึดถือและปฏิบัติ โดยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ให้ความสำคัญกับ "ความพออยู่ พอกิน พอใช้"

ในระหว่างการดำเนินการนั้น จะเกิดปัจจัยสองประการที่เป็นตัวทำลายความเชื่อมั่นและความตั้งใจในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตไปตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2 ปัจจัย คือ "ปัจจัยจากตัวบุคคล" ซึ่งในที่นี้ เรียกว่า "เสียงกระซิบจากใจตนเอง" เพราะเป็นความรู้สึกกังวล สงสัย และไม่เชื่อมั่นในตนเอง จากความลังเลสงสัยนี้เองส่งผลในแง่ของการตัดสินใจในความนึกคิด นั่นก็คือ "ความกล้า และความกลัว" รวมถึง "ความพร้อมที่จะทำ"

การตัดสินใจลงมือทำ หรือ ไม่ทำ ไม่เพียงอาศัยปัจจัยจากภายในบุคคลแล้ว ประการที่สองยังเป็นเรื่องของกระแสสังคมที่แวดล้อมตัวบุคคลนั้นด้วย โดยคนในสังคมนั้นบางส่วน "ดูถูก" หรือ "การกล่าวหา" โดยเฉพาะในประเด็นว่า "บ้า" ดูจะเป็นเสมือนคำที่มีอิทธิพลต่อการลุกขึ้นมาต่อสู้ เพื่อให้เป็นผลในทางปฏิบัติที่เป็นจริงว่าทุกอย่างสามารถดำเนินการได้ ถ้ามีความตั้งใจ มั่นคง แน่วแน่และลงมือปฏิบัติ

นอกจากปัจจัยทั้ง 2 ประการที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการแล้ว ในข้อเท็จจริงของพื้นที่ก็ยังพบว่า การดำเนินการในหลายต่อเรื่องของชุมชนย่อมส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้สูญเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มนายทุน เนื่องจากเป็นกลุ่มที่สูญเสียประโยชน์จากกลุ่มลูกค้าที่สามารถยืนหยัดในการทำมาหาเลี้ยงชีพตนเองได้ ทั้งนี้ ความเข้มแข็งของชุมชนในส่วนนี้ เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อก้าวผ่านไปด้วยกัน การก้าวข้าม "การไม่ยอมรับ หรือ การไม่ให้ความร่วมมือ" และชุมชนเลือกใช้แนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในหลักการ "ซึ่งหัวมัน"

ประการที่สาม **แนวทางการปฏิบัติ หรือ กลยุทธ์ที่ชุมชนได้นำมาใช้จนประสบความสำเร็จ (Action/Interaction Strategies)** ซึ่งจัดอยู่ในกระบวนการในขั้นของมัชฌิมบทว่าด้วยการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้หมวดของข้อมูลรองว่า "พอใจสิ่งที่มี รักในสิ่งที่ทำ เรียนรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้น" การประสานประโยชน์บนหนทางของความพอเพียง โดยมีข้อมูลสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การสรรสร้างกลุ่มต่างๆ ให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อขยายงาน และรองรับการทำงาน ที่จะสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในชุมชนให้เติบโตโดยกว้างขวางมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพ ที่จำเป็นจะต้องมีเกิดขึ้น และทำหน้าที่ในการผลิต หรือ ส่งเสริมการผลิต เพื่อนำไปสู่การสร้าง รายได้ให้กับชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องราวโดยตรงที่เชื่อมโยงในขอบเขตของเนื้อหา "เสริมชีวิต ให้กลุ่ม เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน"

2. การกระจายข่าวสารข้อมูลเรื่องราว และความสวยงามจากการท่องเที่ยวไปสู่กลุ่ม เป้าหมายนักท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและ จึงเป็นเรื่องของ "บอกเล่าเล่าสิบ ของดีที่จะช่วย บอกต่อ" ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยียนและมาพำนักร่วมกับคนในชุมชน

3. ความใส่ใจต่อคุณภาพการบริการนักท่องเที่ยว หลักการสำคัญง่ายๆ ที่ช่วยสร้างความประทับใจ นอกจากสภาพความเป็นอยู่ของบ้านที่มีความใกล้เคียงกับความเป็นบ้าน ความเป็นครัวของผู้ที่มาพักแล้ว น้ำอากน้ำใจที่รินไหลให้กับผู้อาศัยของเจ้าของบ้านในฐานะ ที่เป็นเหมือนคนในครอบครัวคนหนึ่งที่ต้องดูแลซึ่งกันและกันตลอดไป อย่างที่เรียกการบริการ นรูปแบบนี้ว่า "บริการด้วยใจ หัวใจยุคญาตมิตร"

4. การ "พัฒนา" ที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับ "การอนุรักษ์" เพราะตระหนักดีว่า ความอยู่รอดของชุมชนเกิดขึ้นจากการรู้จักและรักในทรัพยากรที่ช่วยโอบอุ้มดูแลให้คน ในชุมชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

5. ศักดิ์และสิทธิแห่งกฎ ระเบียบของชุมชน ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก ในการกำกับดูแลพฤติกรรมของสมาชิก ทั้งในด้านเสริมทางบวก และการลงโทษทางลบ แม้ว่าบางเรื่องจะไม่ได้มีการออกระเบียบเพื่อควบคุมพฤติกรรมที่ชัดเจน แต่ก็เป็นเรื่องของ "ใจ" ที่ทุกคน ทุกฝ่าย รับรู้ และถือปฏิบัติร่วมกัน

6. การทบทวนวิถีชีวิตที่ชุมชนถือปฏิบัติมาตลอดระยะเวลาที่มีเส้นทางการพัฒนา ชุมชนเกิดขึ้น โดยเฉพาะการเชื่อมโยงประสบการณ์ไปในวัยเด็ก ที่ได้เห็นและรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพของคนสมัยก่อน ก็มีวิถีชีวิตที่ไม่แตกต่างเช่นในปัจจุบัน แต่มีสิ่งเหมือนกัน กล่าวคือ ความสุข ที่ไม่ต้องแสวงหาจากที่ไกลตัว แต่สามารถหาได้จากในตัวเอง "พอกิน พออยู่ ก็สุขแล้ว เหมือนพ่อแม่ของเรา ไม่ต้องเดือดร้อน"

7. คงความสำคัญของการเชื่อมโยงประสานงานกับทุกภาคส่วนไว้ในลักษณะของ การจับมือร่วมกันทำงาน ในรูปแบบของเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้เป็น "ชนะทั้งสองฝ่าย"

8. การประยุกต์ใช้เครื่องมือความพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมผ่าน กระบวนการทำงานต่างๆ ของชุมชน มุ่งเน้นความเป็นรูปธรรมในการนำไปปฏิบัติใช้จริง ในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล กลุ่มและชุมชน

9. การถอดรหัสความสำเร็จของการบริหารจัดการชุมชน เพื่อมุ่งไปสู่ความยั่งยืนของการดำเนินงานของชุมชนท่องเที่ยวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าชุมชนมีกลวิธีอย่างไรในการบริหารจัดการ ทั้ง คน งบประมาณ แนวทางการบริหารจัดการ และทุนต่างๆ ที่มีและหาได้ของชุมชน

ประการที่สี่ **ผลที่เกิดขึ้น (Consequence)** ที่ผู้วิจัยได้พยายามนำเสนอกรอบคิดว่าเป็นในรูปแบบของ **"ประโยชน์สุขสู่ประชาชน"** โดยถือว่าเป็นบทสำเร็จที่เป็นรูปธรรมของการพัฒนาบวรวิถีความพอเพียง ซึ่งได้กล่าวไว้อย่างละเอียดในภาค **"ปัจจัยมหัศจรรย์ การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง"** โดยมีรายละเอียดและสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

1. การทดแทนคุณพ่อหลวงของแผ่นดิน หลายต่อหลายท่านที่มีส่วนร่วมในการวิจัยสะท้อนความคิดเห็นผ่านรอยยิ้มที่ยินดี และความรู้สึภาคภูมิใจ ที่แสดงออกอย่างชัดเจนผ่านสีหน้าและแววตา อย่างน้อยเรื่องที่ตนเองทำ แม้จะไม่มากค่าในสายตาของใครหลายคน แต่อย่างน้อย ก็ได้ทำไปเพื่อพ่อหลวงของแผ่นดินไทย หลังจากที่พระองค์ต้องทำเพื่อคนไทยมาตลอดระยะเวลาการครองสิริราชสมบัติในราชวงศ์จักรี ในขณะเดียวกัน ก็เป็นความพยายามร่วมกันในการแบ่งเบาภาระของพ่อหลวง ที่วันนี้ ลูกๆ จะต้องทำคุณ เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินไทยบ้างไม่มากก็น้อย ตามแรงกำลังที่มี

2. การขมวดความรู้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานทั้งหมดมาสู่สูตรสำเร็จของการดำเนินงานที่สามารถนำไปใช้ในการขยายงานต่อ เสริมงานใหม่ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้การทำงานด้านการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างก้าวหน้า แต่มีเกราะกำบังที่สามารถอดทนต่อสภาวะกดดันที่อาจเกิดขึ้นจากทิวสสารที่โหมกระหน่ำ หรือ ภัยโถมเข้ามาเพื่อหวังทำลาย โดยหลักการพัฒนาในที่นี้ ก็เป็นอีกหนึ่งยุทธศาสตร์พระราชทาน เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน อย่างที่ทุกคนเข้าใจกันดีแล้วว่า "เข้าถึง เข้าใจ พัฒนา บวรวิถีพอเพียง"

3. การเกิดขึ้นของความสุขที่เป็นความสุขในระดับบุคคล ดังปรากฏเป็นความภาคภูมิใจที่ตนเอง ความรู้สึกรักและสนุกในงาน และไม่ทุกข์ ในขณะที่ความสุขในระดับที่สอง คือความสุขของกลุ่ม ที่กลุ่มสามารถทำงานไปสู่เป้าหมายของแต่ละกลุ่มได้ และยังมีส่วนร่วมในการผลักดันความสำเร็จในเป้าหมายระดับชุมชนได้เช่นเดียวกัน รวมถึง การสร้างความสุขในระดับชุมชนที่มีความใกล้ชิดมากที่สุดกับผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัย เพราะทุกคนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบแผนการพัฒนาชุมชน และเมื่อแผนการทำงานต่างๆ เหล่านั้น ประสบผลสำเร็จ

4. การแข่งขันความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติไปให้การเรียนรู้แก่ผู้สนใจที่จะมาศึกษา ดูงานจากพื้นที่อื่นๆ ทั้งประเทศและนอกประเทศ ด้วยการจัดตั้งเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เฉพาะเรื่องตามที่หน่วยงานราชการเข้ามาสนับสนุนการทำงาน หรือ ยกกระต๊อบให้เป็นครูในเรื่องนั้นๆ อย่างเช่น ศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือ การเป็นมหาวิทยาลัยบ้านนอก

การแข่งขันความรู้ในรูปแบบของการศึกษา ดูงาน นอกจากการแข่งขันประโยชน์ในเชิงความรู้ที่มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของคนในต่างพื้นที่ที่ทั่วภูมิภาคแล้ว ในแง่ผลประโยชน์ต่อชุมชนได้ก่อให้เกิดวัฏจักรของการท่องเที่ยวไปในตัวเองเช่นกัน กล่าวคือ มีคนสนใจมาศึกษาดูงาน คนก็จะมาพำนักพักอาศัยในพื้นที่ด้วย เกิดระบบท่องเที่ยวในชุมชน เกิดระบบการซื้ออาหารที่เป็นความต่อเนื่องและความสวยงามของวัฏจักรที่กล่าวถึงนี้

5. การสร้างความเข้มแข็งให้แก่คนในชุมชนและตัวชุมชน เนื่องจากชุมชนที่มีความเข้มแข็งแล้ว จะสามารถดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่เป็นความสนใจของคนในชุมชนร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะ การเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมไปถึง การพัฒนาชุมชนที่เป็นไปในทิศทางที่ตอบสนองต่อความต้องการและความจำเป็นของคนในชุมชน

ประการที่ห้า **เงื่อนไขสนับสนุนการทำงาน (Intervention conditions)** ให้ความสำคัญอย่างสูงกับการทำหน้าที่ของ "ผู้นำชุมชน" ซึ่งผู้นำในที่นี้ที่สามารถทำงานได้จนประสบความสำเร็จได้ เพราะผู้นำสามารถเป็นที่พึ่งทางความคิดและการปฏิบัติที่ดีได้ ที่เรียกว่า "เพื่อนคู่คิด มิตรการทำงาน"

อีกแง่มุมหนึ่งของการทำงานในบทบาทผู้นำที่สามารถนำพาชุมชนไปสู่ความสำเร็จและยั่งยืนได้เพราะผู้นำมีทั้งความเป็นศาสตร์และศิลป์ในการทำงาน กล่าวคือ ในความเป็นศาสตร์ ผู้นำชุมชนในฐานะกลไกหลักในการขับเคลื่อนการปฏิบัติทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในชุมชนให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด ผู้นำชุมชนจึงจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้แท้ และรู้จริง ทั้งการรู้เรื่องราวของพื้นที่ และการรู้องค์ความรู้ในการพัฒนา ในขณะที่ในความเป็นศิลป์จะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าว ชักจูง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา ใ่วางใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกันในภารกิจแก้ไขปัญหามาอย่างเป็นเอกภาพ และปราศจากข้อขัดแย้งใหม่

นอกจากนี้ ผู้นำที่ดีที่สามารถสร้างความเคารพและความศรัทธาจากคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ผู้นำจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทางการปฏิบัติที่เกิดขึ้นทั้งหมดของชุมชน หรือ "คนบันดาลใจ" ได้ เพราะผลสำเร็จทุกอย่างของชุมชนในตอนต้นจะต้องเกิดจากการที่ผู้นำจะต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเป็นคนแรก และผู้นำจะต้องร่วมดำเนินการไปกับคนในชุมชนในทุกขั้นตอนการทำงาน

บทสรุป

การท่องเที่ยวตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายทั้งนโยบายระดับประเทศ และนโยบายระดับพื้นที่ กล่าวคือ นโยบายระดับประเทศ เน้นให้ผู้เกี่ยวข้องให้ความสนใจกับภูมิประเทศไทยที่มีความแตกต่างกันมาก เนื่องจากการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับชุมชน ในฐานะเจ้าของพื้นที่ซึ่งต้องมีกระบวนการทำงานที่เกิดขึ้นจากข้างในชุมชนเป็นหลัก มิใช่การจัดตั้งผ่านหน่วยงาน ในขณะที่เดียวกัน หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องมีแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนท่องเที่ยวตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อกลุ่มผู้มีความสนใจทุกกลุ่ม การให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การมีมาตรการกำกับ ควบคุม ดูแลจากกลุ่มเครือข่ายการทำงาน ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในด้านชุมชนท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนางานในอนาคต และการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง สำหรับนโยบายระดับพื้นที่ ต้องให้ความสำคัญกับผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมของชุมชนที่เป็นชุมชนท่องเที่ยวชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจะต้องส่งเสริมบทบาทของการเป็นผู้นำกระตุ้นให้กับชุมชนให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำเครื่องมือชุมชนท่องเที่ยวชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาชุมชน ทูทางสังคม ทูทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทูทางเศรษฐกิจ อีกทั้งผลการวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชน ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในหลายส่วนของประเทศไทย เนื่องจากชุมชนในปัจจุบันยังขาดความเข้มแข็งอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการพึ่งพาตนเอง ซึ่งหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยวางรากฐานการพัฒนาที่ดี และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวโดยชุมชนยังเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างไรก็ตาม ยังมีเครื่องมืออื่นๆ อีกเป็นจำนวนมากที่ชุมชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของชุมชน และทรัพยากรภายในชุมชนที่ชุมชนสามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีหลักคิดและแนวทางการทำงานที่สำคัญที่สุด นั่นคือ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์สู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสมในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2551). "รายงานประจำปี 2551 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย"
กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. (2546).
**ประมวลคำในพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชตั้งแต่
พุทธศักราช 2493-2545 ที่เกี่ยวข้องกับ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"**. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงาน
ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ. (2550). **รายงานการพัฒนาดนของประเทศไทย 2550 :
เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน**. กรุงเทพฯ.
- ชาย โพธิ์ธิดา. (2549). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยคุณภาพ. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พริ้นติ้งฯ.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2551). **รายงานการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในภาคธุรกิจ ระยะที่ 1 : การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวางแผนและการกำหนด
กลยุทธ์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยพัฒนา.
- จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2544ก). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง หลักการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (อัดสำเนา).
- Charmaz, K. (2000). **Constructivist and objectivist grounded theory**. In N.
K. Denzin & Y.Lincoln (Eds.), *Handbook of Qualitative Research*
(2nd ed., pp. 509-535).
- Charmaz, K. (2006). **Constructing grounded theory : A practical guide
through qualitative analysis**. Thousand Oaks: Sage publications.
- Charmaz, K. (2008). **Grounded theory in the 21st Century: Applications
for Advancing Social Justice Studies. Strategies of Qualitative
Inquiry**. Thousand Oaks: Sage publications. Thousand Oaks,
CA: Sage.
- Glaser, B. G. (1978). **Theoretical sensitivity**. Mill Valley, CA: Sociology
Press.

Glaser, B. G. (1992). **Basics of grounded theory analysis**. Mill Valley, CA: Sociology Press.

WTO. (2004). **Sustainable Development of Tourism Conceptual Definition**. (Online). Available :<http://www.world-tourism.org /sustainable/concepts.htm>. (2011 March 17)